

Konvention mellan Sverige och Norge om gränsöver- skridande renskötsel

Den svenska och den norska regeringen,

som i ljuset av att samerna är ett urfolk som under utövandet av sin renskötsel sedan urminnes tid har fört sina renar över det som i dag är riksgränsen mellan Sverige och Norge,

som tar hänsyn till den första kodicillen till gränstraktaten den 7 och 18 oktober 1751, vilken bekräftar samernas rätt att flytta med sina renar till det andra landet och där åtnjuta rättigheter enligt gammal sedvana,

som konstaterar att enligt det till fördraget om Sveriges anslutning till Europeiska unionen fogade protokoll 3 Om det samiska folket har de avtalsslutande parterna erkänt Sveriges förpliktelser gentemot det samiska folket enligt nationell och internationell rätt,

som, så länge som de renskötande samerna i bägge länderna för att bevara sin livsform och näring är beroende av gränsöverskridande renskötsel, önskar upprätthålla och samtidigt anpassa förhållandena för detta,

har blivit eniga om följande.

Kapitel 1. Grundläggande principer

Artikel 1

Denna konvention gäller för den gränsöverskridande renskötelsen mellan Sverige och Norge.

Bestämmelserna i konventionen gäller för sameby eller renskötare i sameby och för renbetesdistrikt eller renskötare i renbetesdistrikt.

Artikel 2

Konventionens syfte är att främja och utveckla samarbetet mellan länderna, samebyar och ren-

Konvensjon mellom Norge og Sverige om grenseover- skridende reindrift

Den norske og den svenske regjering,

som i lys av at samene er et urfolk som under utøvelsen av sin reindrift fra uminnelige tider har ført sin rein over det som i dag er riksgrensen mellom Norge og Sverige,

som tar hensyn til den første kodicillen til grensetraktaten av 7 og 18 oktober 1751, som bekrefter samenes rett til å flytte med sin rein til det andre landet og der utnytte rettigheter i henhold til gammel sedvane,

som konstaterer at i henhold til foredraget om Sveriges tilslutning til Den europeiske unionen vedlagte protokoll 3 Om det samiska folket har de tilsluttende partene erkjent Sveriges forpliktelser overfor det samiske folket i henhold til nasjonal og internasjonal rett,

som, så lenge som reindriftssamene i begge land for å bevare sin livsform og næring er avhengig av grenseoverskridende reindrift, ønsker å opprettholde og samtidig legge forholdene til rette for dette,

har blitt enige om følgende:

Kapittel 1. Grunnleggende prinsipper

Artikkel 1

Denne konvensjon gjelder for den grenseoverskridende reindriften mellom Norge og Sverige.

Bestemmelsene i konvensjonen gjelder for reinbeitedistrikt eller reindriftsutøver i reinbeitedistrikt og for sameby eller reindriftsutøver i sameby.

Artikkel 2

Konvensjonens formål er å fremme og utvikle samarbeidet mellom landene, reinbeitedistrikter

betesdistrikt samt enskilda renskötare så att renbetet utnyttjas på ett sätt som ger ett långsiktigt underlag för en ekologiskt, ekonomiskt och kulturellt bärkraftig renskötsel i bägge länderna.

Konventionen ska tillämpas på ett sådant sätt att den inte hindrar nya ändamålsenliga driftsformer i renskötseln som följer av den allmänna samhällsutvecklingen.

Artikel 3

Den gränsöverskridande renskötseln ska bedrivas i enlighet med de rättigheter och skyldigheter som följer av nationell rätt i det land där renskötseln bedrivs, såvida inte annat anges i denna konvention.

Artikel 4

Nationell myndighet i ett av länderna, som prövar om en åtgärd ska tillåtas inom ett område som i enlighet med denna konvention får användas för gränsöverskridande renskötsel, ska vid sin bedömning se till att området så långt möjligt skyddas mot ingrepp som påtagligt kan försvåra renskötseln i området.

Om en sådan åtgärd ändå tillåts, ska landet se till att behovet av renbete tryggas eller, för det fall detta inte är möjligt, utge ekonomisk ersättning i enlighet med nationell rätt.

Artikel 5

För tillämpningen av konventionen ska finnas två ständiga organ, gemensamma för båda länderna; ett förvaltningsorgan, Svensk-norska renbetesnämnden (Renbetesnämnden), och ett överprövningsorgan, Svensk-norska överprövningsnämnden (Överprövningsnämnden).

Artikel 6

Sameby och renbetesdistrikt får använda områden i det andra landet för renskötsel på sätt som anges i det särskilda protokoll (områdesprotokollet) som är bilagt denna konvention (Bilaga 1).

og samebyer samt de enkelte reindrifstøvere slik at reinbeitet utnyttes på en måte som gir et langsiktig grunnlag for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift i begge land.

Konvensjonen skal anvendes slik at den ikke hindrer nye formålstjenlige driftsformer i reindriften som følger av den alminnelige samfunnsutviklingen.

Artikkel 3

Den grenseoverskridende reindriften skal utøves i samsvar med de rettigheter og plikter som følger av nasjonal rett i det land reindriften utøves, om ikke annet følger av denne konvensjon.

Artikkel 4

Nasjonal myndighet i et av landene, som overveier om et tiltak skal tillates i et område som i henhold til denne konvensjon kan benyttes for grenseoverskridende reindrift, skal i sin vurdering se til at området så langt mulig beskyttes mot tiltak som vesentlig kan vanskeliggjøre reindriften i området.

Om et slikt tiltak likevel tillates, skal landet se til at behovet for reinbeite sikres eller, dersom dette ikke er mulig, svare økonomisk erstatning i henhold til nasjonal rett.

Artikkel 5

For gjennomføring av konvensjonen skal det finnes to faste organer, felles for begge land; et forvaltningsorgan, Norsk-svenske reinbeitememnden (Reinbeitememnden), og et overprøvingsorgan, Norsk-svenske overprøvningsnemnden (Overprøvningsnemnden).

Artikkel 6

Reinbeitedistrikt og sameby kan benytte områder i det andre land for reindrift slik det angis i den særskilte protokoll (områdeprotokollen) som er vedlagt denne konvensjon (Vedlegg 1).

Artikel 7

Sameby och renbetesdistrikt får ingå avtal om samarbeide som innebær avvikelse frå området-protokollet. Ett sådant avtal får omfatta endast de i renskøtseln ingående rettigheterna och gälla områden där minst en av avtalsparterna enligt den nasjonella lagstiftningen eller denna konvention har rett att bedrive renskøtsel.

Ett samarbeidsavtal får inte innebæra betydende olægenhet for andre berørte interessen. Avtalet bør innehålla skålige villkor for oppsægning.

Samarbeidsavtalet ska fastställas av Renbetes-nämnden for att bli gällande. Vid handläggningen ska nämnden se till att avtalet bidrar till att oppfylle konventionens syfte enligt artikel 2. Nämnden kan innan avtalet fastställs bereda andra än avtalsparterna tillfälle att yttra sig.

Beståmmelserna i denna konvention gäller i tillåmpliga delar områden som omfattas av samarbeidsavtal som fastställts enligt tredje stycket. Om ett avtal opphør, ska områdesprotokollet gälla.

Artikel 8

De betesområden som anges i områdesprotokollet eller samarbeidsavtal innebær ikke noget stållningstagande eller uttrykk for staternas oppfatning om sedvanerettens omfatning. Dette innebær at konventionen ikke påverkar den på sedvana grundade rett till renbete som renskøtare frå det ena landet har i det andra landet. Prøving av fråga om sedvanerettens omfatning begrånsas därför ikke av konventionen utan sker på grundval av privatretten i Sverige betråffande urminnes hævd och i Norge betråffande *alders tids bruk*.

Om någon anser sig ha sedvanerett till renbete i det andra landet utover de områden som är faststållda i områdesprotokollet, kan denne væcka talan inför domstol i detta land for att få sin sak prøvd. Sådan talan får væckas vid behørig tingsrett i Sverige eller tingrett i Norge.

Artikkel 7

Reinbeitedistrikt og sameby kan inngå avtale om samarbeid som innebærer fravikelse av områdeprotokollen. En slik avtale kan bare omfatte de rettigheter som er knyttet til reindriften og gjelde områder hvor minst en av avtalepartene på grunnlag av nasjonal lovgivning eller denne konvensjon har rett til å utøve reindrift.

En samarbeidsavtale må ikke innebære vesentlig ulempe for andre berørte interesser. Avtalen bør inneholde rimelige vilkår for oppsigelse.

Samarbeidsavtalen må stadfestes av Reinbeite-nemnden for å bli gyldig. Ved behandlingen av avtalen skal nemnden se til at avtalen bidrar til å oppfylle konvensjonens formål i henhold til artikkel 2. Nemnden kan før avtalen stadfestes gi andre enn avtalepartene anledning til å uttale seg.

Beståmmelsene i denne konvensjon gjelder så langt de passer områder som omfattes av samarbeidsavtaler som er stadfestet etter tredje ledd. Dersom en avtale opphører, skal områdeprotokollet gjelde.

Artikkel 8

De beiteområder som angis i områdeprotokollet eller samarbeidsavtaler innebærer ikke noe standpunkt til eller uttrykk for statenes oppfatning om omfanget av sedvanemessige rettigheter. Dette innebærer at konvensjonen ikke påvirker de sedvanemessige rettigheter til reinbeite som reindrifutøvere fra det ene landet har i det andre landet. Prøving av spørsmål om sedvanerettens omfang begrenses derfor ikke av konvensjonen, men skjer på grunnlag av privatretten i Norge om alders tids bruk og i Sverige om *urminnes hævd*.

Dersom noen mener å ha sedvanemessig rett til reinbeite i det annet land utover de områder som er fastsatt i områdeprotokollet, kan de reise sak for domstolene i dette landet for å få sin sak prøvd. Slikt søksmål fremmes for vedkommende tingrett i Norge og tingsrett i

Sverige.

Om det genom lagakraftvunnen dom visar sig att renskötare från det ena landet har rätt till renbete i det andra landet, har domen företräde framför denna konvention. Det andra landet ska se till att berörda renskötare ges möjlighet att nyttja rättigheten eller, om detta inte är möjligt, få ekonomisk ersättning i enlighet med nationell rätt.

Kapitel 2. Särskilda rättigheter för den gränsöverskridande renskötseln

Artikel 9

Den första kodicillen till gränstraktaten den 7 och 18 oktober 1751 medger, i samband med passering av riksgränsen, inte andra pålagor på den gränsöverskridande renskötseln än de som anges i kodicillen.

Enligt denna konvention ska tull-, skatte- och avgiftsfrihet gälla för de fall som anges i denna artikel och i artikel 10.

Den som med stöd av denna konvention bedriver renskötsel i det andra landet har rätt att

1. under bedrivandet av renskötsel överskrida riksgränsen och uppehålla sig i det andra landet,
2. i det andra landet inom område som nyttjas med stöd av artikel 6 eller 7, i överensstämmelse med de bestämmelser som gäller för landets egna renskötare,
 - a. ta bränsle och virke för att använda det i renskötseln,
 - b. uppföra anläggningar eller bostad som behövs för renskötseln, och
 - c. jaga och fiska,
3. om det behövs för renskötseln tull-, skatte-, och avgiftsfritt till det andra landet medföra och, enligt samma bestämmelser som gäller för det landets egna renskötare, använda
 - a. hundar, hästar eller andra djur,
 - b. renfoder, redskap samt material för att uppföra och underhålla anläggningar

Om det gjennom rettskraftig dom viser seg at reindrifstutøver fra det ene landet har rett til reinbeite i det andre landet, går dommen foran denne konvensjon. Det andre landet skal se til at berørte reindrifstutøvere gis mulighet til å nytte retten eller dersom dette ikke er mulig, få økonomisk erstatning i henhold til nasjonal rett.

Kapittel 2. Særskilte rettigheter for den grenseoverskridende reindriften

Artikkel 9

Den første kodicillen til grensetraktaten av 7. og 18. oktober 1751 åpner, i forbindelse med passering av riksgrensen, ikke for andre byrder på den grenseoverskridende reindriften enn de som angis i kodicillen.

I medhold av denne konvensjon skal toll-, skatte- og avgiftsfrihet gjelde for de tilfeller som er angitt i denne artikkel og i artikkel 10.

Den som i medhold av denne konvensjon utøver reindrift i det andre landet har rett til

1. i forbindelse med utøvelsen av reindrift krysse riksgrensen og oppholde seg i det andre landet
2. i det andre landet innen område som nyttes i medhold av artikkel 6 eller 7, i overensstemmelse med de regler som gjelder for landets egne reindrifstutøvere,
 - a. ta brensel og virke til bruk i reindriften
 - b. oppføre anlegg eller bolig som trengs i reindriften
 - c. jakte og fiske
3. om det er nødvendig for reindriften toll-, skatte- og avgiftsfritt til det andre landet medføre og, i overensstemmelse med de regler som gjelder for landets egne reindrifstutøvere, anvende
 - a. hunder, hester eller andre dyr
 - b. reinfôr, redskap og materialer for å oppføre og vedlikeholde anlegg m.m.

- m.m.,
- c. vapen och ammunition,
 - d. radiosändare och -mottagare,
 - e. motorfordon och terränggående motorfordon, och
 - f. annan nödvändig utrustning.

Artikel 10

För den som med stöd av denna konvention bedriver gränsöverskridande renskötsel gäller att

1. ren som är omärkt eller har okänt märke behandlas enligt bestämmelserna i det land där renen finns,
2. levande ren samt slaktad ren och reproduktioner för eget bruk får föras in i det andra landet tull-, skatte-, och avgiftsfritt,
3. ren får slaktas i det andra landet och därefter återföras till hemlandet tull-, skatte-, och avgiftsfritt,
4. ren får slaktas i det andra landet och omsättas där enligt det landets bestämmelser om införsel och omsättning,
5. ren undantagsvis kan slaktas i mindre omfattning i det andra landet för omsättning i det landet tull-, skatte-, och avgiftsfritt, när det är klart olämpligt att föra renarna tillbaka till hemlandet,
6. transport av ren med motorfordon mellan länderna får ske med fordon som är godkänt för sådan transport i något av länderna.

Kapitel 3. Svensk-norska renbetesnämnden

Artikel 11

Renbetesnämnden ska bestå av fem ledamöter som utses för en tid av fyra år. Regeringarna utser två ledamöter vardera, av vilka en ska ha bred kunskap om renskötsel och utses efter förslag av rennäringsnämningen i landet. Dessutom ska regeringarna gemensamt, efter ett förslag från sametingen i Sverige och Norge, utse en ledamot, som ska vara ordförande i nämnden.

- c. våpen og ammunisjon
- d. radiosendere og -mottakere
- e. motorkjøretøy og terrenggående motorkjøretøy
- f. annet nødvendig utstyr.

Artikkel 10

For den som med grunnlag i denne konvensjon utøver grenseoverskridende reindrift gjelder følgende:

1. Rein som er umerket eller har ukjent merke behandles i samsvar med bestemmelsene i det land reinen befinner seg.
2. Levende rein samt slaktet rein og reproduktioner til eget forbruk kan føres inn i det andre landet toll-, skatte- og avgiftsfritt.
3. Rein kan slaktes i det andre landet og deretter tilbakeføres til hjemlandet toll-, skatte- og avgiftsfritt.
4. Rein kan slaktes i det andre landet og omsettes der i henhold til dette landets bestemmelser om innførsel og omsetning.
5. Rein kan unntaksvis slaktes i mindre omfang i det andre landet for omsetning der toll-, skatte- og avgiftsfritt, dersom det klart er uhensiktsmessig å føre reinen tilbake til hjemlandet.
6. Transport av rein med motorkjøretøy mellom landene kan skje med kjøretøy som er godkjent for slik transport i et av landene.

Kapittel 3. Norsk-svenske reinbeitememnden

Artikkel 11

Reinbeitememnden skal bestå av fem medlemmer som oppnevnes for fire år. Regjeringene oppnevner to medlemmer hver, hvorav ett skal ha bred kunskap om reindrift og oppnevnes etter forslag fra reindriftnæringen i landet. Dessuten skal regjeringene i fellesskap, etter et forslag fra sametingene i Norge og Sverige, oppnevne et medlem, som skal være leder i memnden.

För varje ledamot utses en personlig ersättare i enlighet med vad som gäller för ledamoten. Ersättaren för ordföranden är vice ordförande i Renbetesnämnden.

Artikel 12

I den mån det inte är bestämt i områdesprotokollet får Renbetesnämnden för områden som omfattas av protokollet besluta om

1. vilken sameby eller vilket renbetesdistrikt som får använda ett område,
2. betestider, och
3. högsta renantal.

I övrigt får Renbetesnämnden också besluta om

4. genomförande av flyttning,
5. samling och skiljning av ren,
6. särskilda villkor om tillsyn och bevakning,
7. undantag från bestämmelser i områdesprotokollet,
8. fastställelse av samarbetsavtal enligt artikel 7,
9. yttrande enligt artikel 13,
10. ersättning enligt artikel 24,
11. föreläggande och åtgärd enligt artiklarna 25 och 26,
12. konventionsavgift enligt artikel 27,
13. utbetalning av medel från inbetalade konventionsavgifter enligt artikel 28, och
14. mindre ändring av dragningen av konventionsstängsel.

Renbetesnämnden ska följa utvecklingen i den gränsöverskridande renskötseln och rapportera årligen till ländernas regeringar.

Artikel 13

Centrala, regionala och lokala myndigheter i vartdera landet ska inhämta yttrande från Renbetesnämnden innan vederbörande myndighet fattar beslut som kan beröra den gränsöverskridande renskötseln.

Sådant förfarande upphäver inte konsultationsplikten i förhållande till samiska intressen för det fall en sådan skyldighet föreligger enligt

For hvert medlem oppnevnes et personlig varamedlem i samsvar med det som gjelder for medlemmet. Varamedlem for lederen er nestleder i Reinbeitenemnden.

Artikkel 12

I den utstrekning det ikke er fastsatt i områdesprotokollen kan Reinbeitenemnden for områder som omfattes av protokollen fatte vedtak om

1. hvilket reinbeitedistrikt eller hvilken sameby som kan anvende et område
2. beitetider
3. høyeste reintall.

For øvrig kan Reinbeitenemnden også fatte vedtak om

4. gjennomføring av flytting
5. samling og skilling av rein
6. særskilte bestemmelser for tilsyn og vokting
7. unntak fra bestemmelser i områdesprotokollen
8. stadfestelse av samarbeidsavtale i henhold til artikkel 7
9. uttalelse i henhold til artikkel 13
10. erstatning i henhold til artikkel 24
11. pålegg og tiltak i henhold til artiklene 25 og 26
12. konvensjonsavgift i henhold til artikkel 27
13. utbetaling av midler fra innbetalt konvensjonsavgift i henhold til artikkel 28
14. mindre endring av trasé for konvensjons-gjerder.

Reinbeitenemnden skal følge utviklingen i den grenseoverskridende reindriften og rapportere årlig til landenes regeringer.

Artikkel 13

Sentrale, regionale og lokale myndigheter i hvert land skal innhente uttalelse fra Reinbeitenemnden før vedkommende myndighet fatter vedtak som kan berøre den grenseoverskridende reindriften.

Slik høring opphever ikke konsultasjonsplikten i forhold til samiske interesser så langt en slik plikt foreligger etter nasjonal eller internasjonal

nationell eller internationell rätt.

rett.

Artikel 14

Artikkel 14

Renbetesnämndens avgörande träffas genom majoritetsbeslut (enkel majoritet). Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Reinbeite nemnden treffer sine avgjørelser ved flertallsvedtak (alminnelig flertall). Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

Renbetesnämnden är beslutför när ordföranden och minst en ledamot från vardera landet deltar i avgörandet.

Reinbeite nemnden er beslutningsdyktig når lederen og minst et medlem fra hvert land deltar i avgjørelsen.

I fråga som gäller beredning av ett ärende eller utfärdande av ett föreläggande enligt artikel 25 första stycket och artikel 26 första stycket får ordföranden besluta ensam.

I spørsmål som gjelder saksforberedelse, eller utferdigelse av et pålegg etter artikkel 25 første ledd og artikkel 26 første ledd, kan lederen treffe avgjørelse alene.

Artikel 15

Artikkel 15

Ett beslut av Renbetesnämnden kan verkställas även om beslutet överklagas till Överprövningsnämnden. Renbetesnämnden kan dock förordna att beslutet inte får verkställas intill dess tiden för överklagande har löpt ut.

Et vedtak av Reinbeite nemnden kan iverksettes selv om vedtaket påklages til Overprøvningsnemnden. Reinbeite nemnden kan likevel bestemme at et vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen har løpt ut.

Överprövningsnämnden kan förordna att ett överklagat beslut inte får verkställas innan överklagandet slutligt har avgjorts.

Overprøvningsnemnden kan bestemme at et påklaget vedtak ikke skal iverksettes før klagen er endelig avgjort.

Artikel 16

Artikkel 16

Renbetesnämndens beslut får överklagas till Överprövningsnämnden av part eller den som annars berörs av beslutet. För beslut som är överklagbara gäller en klagofrist på fyra veckor från den dag då beslutet har mottagits. En skrivelse med överklagande ska ha kommit in till Renbetesnämnden inom denna tid. Om skrivelsen har kommit in för sent, ska Renbetesnämnden avvisa överklagandet.

Reinbeite nemndens vedtak kan påklages til Overprøvningsnemnden av part eller den som ellers berøres av vedtaket. For vedtak som kan påklages gjelder en klagefrist på fire uker fra den dagen vedtaket er mottatt. En klage må være kommet inn til Reinbeite nemnden innen denne tid. Om klagen har kommet inn for sent skal Reinbeite nemnden avvise klagen.

Kapitel 4. Svensk-norska överprövningsnämnden

Kapittel 4. Norsk-svenske overprøvningsnemnden

Artikel 17

Artikkel 17

Överprövningsnämnden ska bestå av fem ledamöter som utses för en tid av fyra år. Regeringarna utser två ledamöter vardera, av vilka den ene ska ha bred kunskap om renskötsel och

Overprøvningsnemnden skal bestå av fem medlemmer som oppnevnes for fire år. Regjeringene oppnevner to medlemmer hver, hvorav det ene skal ha bred kunnskap om

uteses efter förslag av rennärigen i landet och den andre ha domarkompetens. Dessutom ska regeringarna gemensamt, efter ett förslag från sametingen i Sverige och Norge, utse en ledamot, som ska vara ordförande i nämnden. Ordföranden ska vara domare eller ha bred domarerfarenhet.

För varje ledamot utses en personlig ersättare i enlighet med vad som gäller för ledamoten. Ersättaren för ordföranden är vice ordförande i Överprövningsnämnden.

Artikel 18

Överprövningsnämndens avgörande träffas genom majoritetsbeslut (enkel majoritet). Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Överprövningsnämnden är beslutför när samtliga ledamöter deltar i avgörandet. I fråga som gäller beredning av ett ärende får ordföranden besluta ensam.

Överprövningsnämndens beslut avseende konventionsavgift enligt artikel 27 får, av den som ålagts konventionsavgift, beträffande överträdelser i Sverige överklagas hos Länsrätten i Norrbottens län och beträffande överträdelser i Norge genom stämning föras upp till tingretten. I övrigt får beslut av Överprövningsnämnden inte överklagas till Länsrätten eller föras upp till tingretten.

För överklagande eller stämning gäller en frist på fyra veckor från den dag då beslutet har mottagits. En skrivelse med överklagande eller stämning ska ha kommit in till Länsrätten i Norrbottens län eller tingretten inom denna tid. Om skrivelsen har kommit in för sent, ska domstolen avvisa överklagandet eller stämningen.

Kapitel 5. Gemensamma bestämmelser för Svensk-norska renbetesnämnden och Svensk-norska överprövningsnämnden

Artikel 19

Renbetesnämnden och Överprövningsnämnden

reindrift og oppnevnes etter forslag fra reindrifsnæringen i landet og det andre skal ha dommerkompetanse. Dessuten skal regjeringene i fellesskap, etter et forslag fra sametingene i Norge og Sverige, oppnevne et medlem, som skal være leder i nemnden. Lederen skal være dommer eller ha bred dommererfaring.

For hvert medlem oppnevnes et personlig varamedlem i samsvar med det som gjelder for medlemmet. Varamedlem for lederen er nestleder i Overprøvningsnemnden.

Artikkel 18

Overprøvningsnemnden treffer sine avgjørelser ved flertallsvedtak (alminnelig flertall). Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

Overprøvningsnemnden er beslutningsdyktig når alle medlemmer deltar i avgjørelsen. I spørsmål som gjelder saksforberedelse kan lederen treffe avgjørelse alene.

Overprøvningsnemndens vedtak vedrørende konvensjonsavgift i henhold til artikkel 27 kan av den som er ilagt konvensjonsavgift, når det gjelder overtredelser i Norge bringes inn for tingretten, og i Sverige påklages til Länsrätten i Norrbottens län. For øvrig kan Overprøvningsnemndens vedtak ikke bringes inn for tingretten eller påklages til Länsrätten.

For stevning eller klage gjelder en frist på fire uker fra den dagen vedtaket er mottatt. En stevning eller klage må være kommet inn til tingretten eller Länsrätten i Norrbottens län innen denne tid. Om stevningen eller klagen er kommet inn for sent, skal domstolen avvise den.

Kapittel 5. Felles bestemmelser for Norsk-svenske reinbeitemnemnden og Norsk-svenske overprøvningsnemnden

Artikkel 19

Reinbeitemnemnden og Overprøvningsnemnden

ska vid sin prövning av ärenden vara oavhängiga och opartiska.

Artikel 20

Ett beslut av Renbetesnämnden eller Överprövningsnämnden är verkställbart i respektive land på samma sätt som en lagakraftvunnen dom av en nationell domstol.

Ett avgörande av nationell domstol enligt artikel 18 tredje stycket är verkställbart i klagandens hemland på samma sätt som en lagakraftvunnen dom.

Artikel 21

Renbetesnämnden och Överprövningsnämnden vidtar de undersökningar och utredningar som är nödvändiga för att de ska kunna fullgöra sina åligganden enligt denna konvention.

Renbetesnämnden och Överprövningsnämnden får träda i direkt förbindelse med myndigheter i bägge länderna för att få deras biträde. Vid behov får nämnderna anlita sakkunniga för särskilda utredningsoppdrag.

Artikel 22

Renbetesnämndens och Överprövningsnämndens ledamöter samt sakkunniga och personer knutna till nämndernas sekretariat får passera riksgränsen där detta är behövt för nämndernas arbete och, tull-, skatte- och avgiftsfritt, medföra nödvändig utrustning.

Artikel 23

Stadga för Renbetesnämnden och Överprövningsnämnden är bilagd denna konvention (Bilaga 2).

Renbetesnämnden och Överprövningsnämnden upprättar var för sig förslag till årlig budget. Budgeten beslutas av regeringarna. Kostnaderna fördelas lika mellan länderna. Regeringarna bestämmer gemensamt om formerna för redovisning och revision.

skal i sin behandling av saker være uavhengige og upartiske.

Artikkel 20

Et vedtak av Reinbeitememnden eller Overprøvningsnemnden er tvangsgrunnlag i respektive land etter samme regler som en rettskraftig dom av en nasjonal domstol.

En avgjørelse av nasjonal domstol etter artikkel 18 tredje ledd kan iverksettes i klagerens hjemland etter samme regler som en rettskraftig dom.

Artikkel 21

Reinbeitememnden og Overprøvningsnemnden iverksetter de undersøkelser og utredninger som er nødvendige for at de skal kunne utføre de oppgaver de er tillagt i denne konvensjon.

Reinbeitememnden og Overprøvningsnemnden kan ta direkte kontakt med myndighetene i begge land for å få deres bistand. Ved behov kan nemndene bruke sakkynndige for særskilte utredningsoppdrag.

Artikkel 22

Reinbeitememndens og Overprøvningsnemndens medlemmer, sakkynndige og personer knyttet til nemndenes sekretariater kan passere riksgrensen der det er hensiktsmessig for nemndenes arbeid og toll-, skatte- og avgiftsfritt, medbringe nødvendig utstyr.

Artikkel 23

Vedtekter for Reinbeitememnden og Overprøvningsnemnden er vedlagt denne konvensjon (Vedlegg 2).

Reinbeitememnden og Overprøvningsnemnden setter hver for seg opp forslag til årlig budsjett. Budsjettet vedtas av regjeringene. Kostnadene fordeles likt mellom landene. Regjeringene bestemmer i fellesskap om formene for regnskap og revisjon.

Kapitel 6. Bestämmelser om återföring av renar och om överträdelser

Artikel 24

Om renar från en sameby eller ett renbetesdistrikt i det ena landet uppehåller sig i det andra landet utan stöd av denna konvention eller om renar från en sameby eller ett renbetesdistrikt i det egna landet uppehåller sig inom ett område i strid mot konventionen, ska samebyn eller renbetesdistriktet snarast möjligt återföra renarna till lovligt betesområde. Innan renarna återförs ska annan berörd sameby och berört renbetesdistrikt om möjligt meddelas. Skiljning av ren eller märkning av kalv får dock inte vidtas utan att meddelande i god tid lämnats berörd sameby eller berört renbetesdistrikt.

Sameby eller renbetesdistrikt ska, sedan skiljning ägt rum, snarast återföra renarna till lovligt område såvida inte annat följer av avtal mellan berörda parter. Uteblir samebyn eller renbetesdistriktet som underrättats om skiljning och kan renarna inte återföras utan väsentlig olägenhet, får den sameby eller det renbetesdistrikt som ombesörjer skiljningen låta slakta renarna och sälja dem för ägarnas räkning.

Om inte annat följer av avtal, ska samebyn eller renbetesdistriktet ersätta den som omhändertar och återför renarna. Vidare ska renägaren ersätta kostnaderna för slakt och försäljning. Föreligger oenighet om ersättningens storlek fastställs denna av Renbetesnämnden.

Artikel 25

Om sameby eller renbetesdistrikt inte återför renarna på sätt anges i artikel 24, får Renbetesnämnden, på begäran av den som därigenom lider skada eller olägenhet, förelägga samebyn eller renbetesdistriktet att inom viss tid föra bort renarna.

Följs inte föreläggandet beslutar Renbetesnämnden vem som får antingen återföra renarna eller slakta och sälja dem för ägarnas räkning. Nämnden kan besluta att sådana åtgärder får ombesörjas av behörig myndighet i

Kapittel 6. Bestemmelser om tilbakeføring av rein og om overtredelser

Artikkel 24

Om rein fra et reinbeitedistrikt eller en sameby i det ene landet oppholder seg i det andre landet uten grunnlag i konvensjonen, eller om rein fra et reinbeitedistrikt eller en sameby i eget land oppholder seg i et område i strid med konvensjonen, skal reinbeitedistriktet eller samebyen snarest mulig tilbakeføre reinen til lovlig beiteområde. Før reinen tilbakeføres skal annet berørt reinbeitedistrikt og berørt sameby om mulig varsles. Skilling av rein eller merking av kalv kan likevel ikke foretas uten at underretning i god tid er gitt til berørt reinbeitedistrikt eller berørt sameby.

Reinbeitedistrikt eller sameby skal, etter at skilling har funnet sted, snarest tilbakeføre reinen til lovlig område med mindre annet følger av avtale mellom berørte parter. Uteblir reinbeitedistriktet eller samebyen som er underrettet om skilling og kan reinen ikke tilbakeføres uten vesentlig ulempe, kan det reinbeitedistrikt eller den sameby som forestår skillingen slakte reinen og selge den for eiers regning.

Om ikke annet følger av avtale skal reinbeitedistriktet eller samebyen erstatte den som ivaretar og tilbakefører reinen. Videre skal reineieren erstatte kostnadene ved slakt og salg. Foreligger uenighet om erstatningens størrelse fastsettes denne av Reinbeitenemnden.

Artikkel 25

Om reinbeitedistrikt eller sameby ikke tilbakefører reinen slik det er angitt i artikkel 24, kan Reinbeitenemnden, etter begjæring av den som derigjennom lider skade eller ulempe, pålegge reinbeitedistriktet eller samebyen innen en nærmere angitt frist å fjerne reinen.

Følges ikke pålegget vedtar Reinbeitenemnden hvem som enten kan tilbakeføre reinen eller slakte og selge den for eiers regning. Nemnden kan beslutte at slike tiltak kan besørjes av ansvarlig myndighet i landet eller reinbeite-

landet eller sameby og renbetesdistrikt som åtagit sig att utföra en sådan åtgärd.

Kostnaderna för återföring ska betalas av den sameby eller det renbetesdistrikt som fått ett föreläggande enligt första stycket. I fråga om slakt och försäljning ska kostnaderna betalas av renägaren. Överskott från slakt och försäljning tillfaller renägaren.

Artikel 26

Renägare, sameby eller renbetesdistrikt, som inte följer en föreskrift i denna konvention eller ett beslut meddelat av Renbetesnämnden eller Överprövningsnämnden, kan av Renbetesnämnden föreläggas att inom viss tid vidta eller underlåta viss åtgärd. Föreläggandet kan förernas med vite. Om det är lämpligt, får vite föreläggas som löpande vite.

När vitets storlek bestäms ska hänsyn tas till den skada som kan uppkomma om föreläggandet inte följs, de ekonomiska förhållandena hos den som ska följa föreläggandet liksom omständigheterna i övrigt.

Renbetesnämnden ska, om föreläggandet inte följs, besluta vilket belopp som slutligt ska betalas och när betalning senast ska ske.

Artikel 27

Renbetesnämnden kan besluta att renägare, sameby eller renbetesdistrikt ska betala konventionsavgift för olovlig betning, om renar från det ena landet uppehåller sig i det andra landet utan stöd av denna konvention eller om renar från det egna landet uppehåller sig inom ett område i strid mot konventionen.

Vid bedömningen av konventionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till bland annat den skada överträdelsen inneburit och vederbörandes möjlighet att förhindra överträdelsen. Om det föreligger särskilda skäl, kan konventionsavgiften efterges.

Om ett vitesbelopp slutligt har beslutats enligt artikel 26 tredje stycket, får konventionsavgift

distrikt og sameby som har påtatt seg å utføre et slikt tiltak.

Kostnadene ved tilbakeføring skal betales av det reinbeitedistrikt eller den sameby som har fått et pålegg i henhold til første ledd. Ved slakt og salg skal kostnadene betales av reieneieren. Overskudd fra slakt og salg tilfaller reieneieren.

Artikkel 26

Reineier, reinbeitedistrikt eller sameby som ikke følger bestemmelser fastsatt i denne konvensjon eller beslutning meddelt av Reinbeite-nemnden eller Overprøvingsnemnden kan av Reinbeitenemnden pålegges innen en gitt frist å gjøre eller unnlate visse tiltak. I pålegget kan fastsettes tvangsmulkt. Dersom det er hensiktsmessig, kan tvangsmulkt fastsettes løpende.

Ved fastsettelse av tvangsmulktens størrelse skal det tas hensyn til den skade som kan oppstå dersom pålegget ikke følges, de økonomiske forhold hos den som skal følge pålegget, og omstendighetene for øvrigt.

Reinbeitenemnden skal, dersom pålegget ikke følges, bestemme hvilket beløp som endelig skal betales og når betaling senest skal skje.

Artikkel 27

Reinbeitenemnden kan beslutte at reineier, reinbeitedistrikt eller sameby skal betale konvensjonsavgift for ulovlig beiting dersom rein fra det ene landet oppholder seg i det andre landet uten grunnlag i konvensjonen, eller om rein fra eget land oppholder seg innen et område i strid med konvensjonen.

Ved vurderingen av konvensjonsavgiftens størrelse skal det tas hensyn til blant annet den skade overtredelsen har medført og vedkommendes mulighet til å forhindre overtredelsen. Om det foreligger særskilte grunner, kan konvensjonsavgift ettergis.

Om en tvangsmulkt har blitt fastsatt endelig etter artikkel 26 tredje ledd, kan konvensjons-

inte beslutas för den överträdelse som omfattas av föreläggandet.

Konventionsavgift ska betalas inom fyra veckor från dagen för beslutet.

Artikel 28

Vite och konventionsavgift enligt artiklarna 26 och 27 ska bestämmas i den betalnings-skyldiges nationella valuta.

Vite och konventionsavgift ska betalas till Renbetesnämnden och användas för ersättning till den sameby eller det renbetesdistrikt som har lidit skada av överträdelsen och i övrigt till åtgärder som är till nytta för den gränsöverskridande renskötsel.

Renbetesnämnden ansvarar för att vite och konventionsavgift drivs in.

Kapitel 7. Särskilda bestämmelser

Artikel 29

Vid registrering av renmärke ska tillses att detta skiljer sig från giltigt märke inom den berörda regionen i det andra landet. Registreringsmyndigheten i det ena landet ska höra registreringsmyndigheten i det andra landet innan renmärket registreras.

Artikel 30

Om Renbetesnämnden eller Överprövningsnämnden har fattat ett beslut, som hade kunnat utgöra grund för talan om skadestånd om sådant beslut fattats av nationell myndighet, har den som berörs av beslutet rätt att föra motsvarande talan mot nämnderna enligt nationell lag. Talan i anledning av fråga som rör inskränkningar i någons rättigheter får föras i det land där rättigheten inskränkts. I andra fall får talan väckas vid domstol i hemlandet.

Artikel 31

Om det i något land sker förändringar i renskötselns organisation eller i den offentliga

avgift ikke ilegges for den overtredelse som omfattes av pålegget.

Konvensjonsavgift skal betales innen fire uker fra dagen for vedtaket.

Artikkel 28

Tvangsmulkt og konvensjonsavgift i henhold til artiklene 26 og 27 skal fastsettes i skyldnerens nasjonale valuta.

Tvangsmulkt og konvensjonsavgift skal betales til Reinbeitememnden og anvendes til erstatning til det reinbeitedistrikt eller den sameby som har lidt skade ved overtredelsen, og for øvrig til tiltak som er til nytte for den grenseoverskridende reindriften.

Reinbeitememnden er ansvarlig for at tvangsmulkt og konvensjonsavgift drives inn.

Kapittel 7. Særskilte bestemmelser

Artikkel 29

Ved registrering av reinmerke skal det ses til at dette skiller seg fra gyldige reinmerker i den berørte regionen i det annet land. Registreringsmyndigheten i det ene landet skal høre registreringsmyndigheten i det andre landet før reinmerket registreres.

Artikkel 30

Om Reinbeitememnden eller Overprøvningsnemnden har fattet et vedtak som kunne gitt grunnlag for erstatningssøksmål om slikt vedtak hadde vært fattet av nasjonal myndighet, har den som berøres av vedtaket rett til å reise søksmål mot nemndene etter nasjonal lov. Søksmål som gjelder innskrenkninger i noens rettigheter kan reises i det land der rettigheten innskrenkes. I andre spørsmål kan søksmål reises ved domstol i hjemlandet.

Artikkel 31

Dersom det i et av landene skjer endringer i reindriftens organisering eller i den offentlige

förvaltningen som innebär att rättssubjekt som nämns i denna konvention får annat namn eller annan organisationsform, ska konventionen vara tillämplig på de rättssubjekt som ersätter de tidigare. Vederbörande lands regering ska informera det andra landets regering samt Renbetesnämnden och Överprövningsnämnden om sådana ändringar.

Kapitel 8. Ikraftträdande och giltighetstid

Artikel 32

När denna konvention träder i kraft ska protokollet den 13 december 1971 mellan Sverige och Norge om uppförande och underhåll av renstängsel utmed vissa delar av riksgränsen (Jämtlands län och Nord-Trøndelag och Sör-Trøndelag fylker) upphöra att gälla.

Artikel 33

Denna konvention ska ratificeras och träder i kraft trettio dagar efter parterna har meddelat varandra genom notväxling att de nationella konstitutionella procedurerna för ikraftträdandet är fullföljda. De svenska och norska texterna äger lika vitsord. Konventionen ska översättas till nordsamiska, lulesamiska och sydsamiska.

Artikel 34

Konventionen gäller i trettio år från dagen för ikraftträdandet. Om konventionen inte sägs upp senast fem år före utgången av den perioden, gäller den ytterligare tio år och ska senare anses förlängd för tio år åt gången, om den inte sägs upp senast två år före utgången av den löpande tioårsperioden.

forvaltning som innebærer at rettssubjekt som omtales i denne konvensjon får annet navn eller annen organisasjonsform, skal bestemmelsene i konvensjonen få anvendelse på de rettssubjekter som erstatter de tidligere. Vedkommende lands regjering skal informere det andre landets regjering samt Reinbeitememnden og Overprøvningsnemnden om slike endringer.

Kapittel 8. Ikrafttredelse og gyldighetstid

Artikkel 32

Når denne konvensjonen trer i kraft skal protokoll av 13. desember 1971 mellom Norge og Sverige om oppføring og vedlikehold av reingjerder langs enkelte deler av riksgränsen (Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker og Jämtlands län) opphøre å gjelde.

Artikkel 33

Denne konvensjon skal ratifiseres og trer i kraft tretti dager etter at partene har meddelt hverandre gjennom noteveksling at de nasjonale konstitusjonelle prosedyrene for ikrafttredelsen er fullført. De norske og svenske tekstene har lik gyldighet. Konvensjonen skal oversettes til nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk.

Artikkel 34

Konvensjonen gjelder i tretti år fra dagen for ikrafttredelsen. Om konvensjonen ikke sies opp senest fem år før utgangen av den perioden, gjelder den ytterligere ti år og skal senere anses forlenget for ti år av gangen, om den ikke sies opp to år før utgangen av den løpende tiårsperioden.